

Atostek ID 4.0 käyttöohje

OsX:lle

Atostek

Sisällysluettelo

1. ENNEN KÄYTÖN ALOITTAMISTA JA KÄYTÖN ALOITTAMINEN	3
1.1. Mikä on Atostek ID?	3
1.2. Mitä tarvitsen käyttääkseni Atostek ID:tä?	3
1.2.1. Atostek ID -ohjelman asentaminen	3
1.3. Toimikortin aktivoiminen	4
2. TUNNISTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS	6
2.1. Käyttäjän tunnistaminen	6
2.1.1. Atostek ERAn käyttäminen	6
2.2. Sähköinen allekirjoitus	6
3. TOIMINNALLISUUS	8
3.1. Käynnistäminen ja sulkeminen	8
3.2. PIN-koodien vaihtaminen ja lukittuneiden koodien avaaminen	8
3.3. Asetukset	9
3.4. Päivittäminen	12
3.5. Virheenraportointi	12
3.6. Diagnostiikka	13

1. Ennen käytön aloittamista ja käytön aloittaminen

Tässä luvussa esitellään Atostek ID -sovellus. Sen lisäksi kerrotaan vaatimukset sovelluksen käytölle ja ohjeistetaan, miten Atostek ID -sovellus asennetaan OsX-koneelle.

1.1. Mikä on Atostek ID?

Atostek ID on kortinlukijaohjelmisto, jota käytetään terveydenhuollon toimikortilla kirjautumiseen ja sähköiseen allekirjoitukseen sen kanssa yhteensopivissa palveluissa.

1.2. Mitä tarvitsen käyttääkseni Atostek ID:tä?

Atostek ID toimii OsX-käyttöjärjestelmällä. Tarkasta viimeisin listaus tuetuista OsX-versioista Digi ja väestöviraston sivulta <https://dvv.fi/kortinlukijaohjelmisto> tai sivulta <https://downloads.ehoito.fi> ennen asennusta.

Huom! Jos käytät Windows- tai Linux-käyttöjärjestelmää, katso kyseiselle käyttöjärjestelmälle tarkoitettu käyttöohje.

Kirjautuaksesi terveydenhuollon toimikortilla johonkin Atostek ID -ohjelman kanssa yhteensopivaan palveluun, tarvitset Atostek ID -ohjelman lisäksi kortinlukijan ja kortinlukija-ajurin. Kortinlukijan ajuri löytyy yleensä jo valmiiksi käyttöjärjestelmästä.

Atostek ID:n toiminta on testattu seuraavissa selainversioissa MacOS Ventura 13.5.2 - käyttöjärjestelmällä:

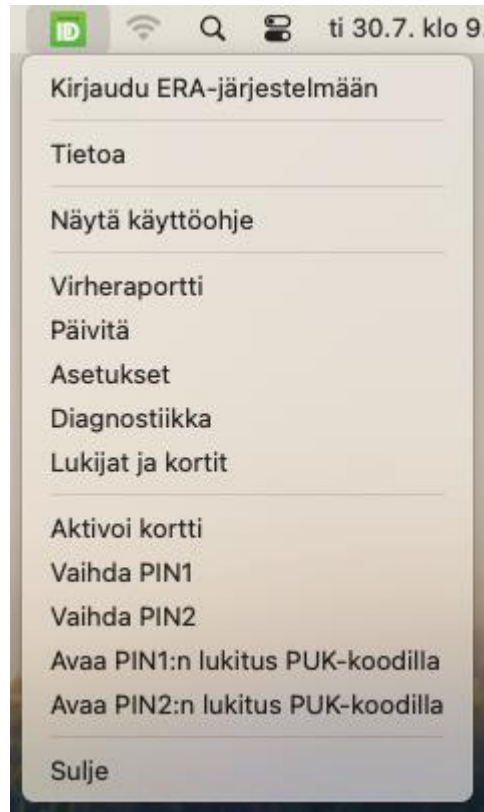
- Google Chrome 117
- Firefox ESR 105
- Safari 16

Muita selainversioita ei ole testattu systemaattisesti.

1.2.1. Atostek ID -ohjelman asentaminen

Asentaaksesi Atostek ID -ohjelman, toimi seuraavien ohjeiden mukaan:

1. Siirry sivulle <https://dvv.fi/kortinlukijaohjelmisto> tai <https://downloads.ehoito.fi>.
2. Valitse oikean käyttöjärjestelmän ajuri ja lataa se.
3. Seuraa asennusohjeita.

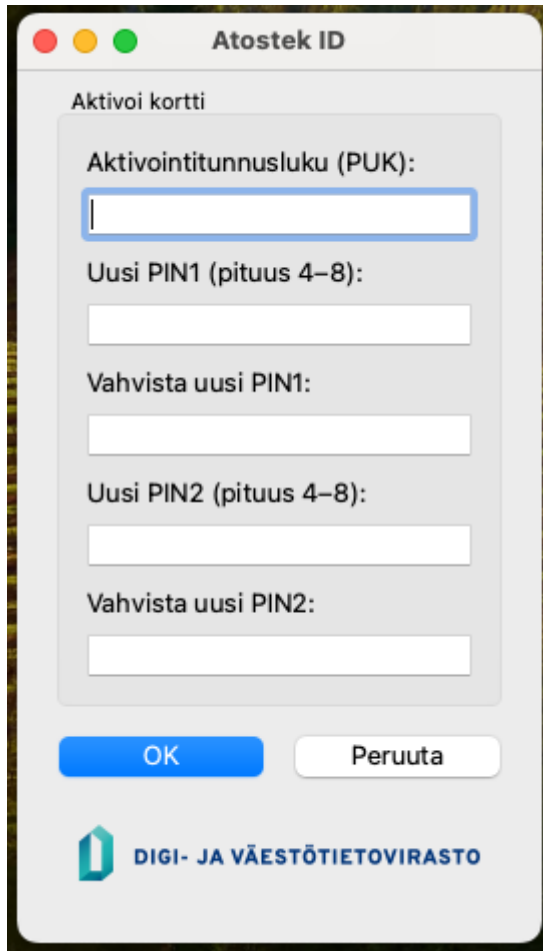
Kuva 1. Atostek ID -ohjelma.

Asennuksen jälkeen Atostek ID -ohjelma löytyy OsX:n tilavalikosta. Saadaksesi ohjelman esiin valitse vihreä Atostek ID -kuvake hiiren oikealla painikkeella (kuva 1).

1.3. Toimikortin aktivoiminen

Aktivoi toimikortti seuraavien ohjeiden mukaan:

1. Aseta toimikortti kortinlukijaan.
2. Valitse valikosta "Aktivoi kortti".
3. Anna avautuvassa ikkunassa (kuva 2) kortin mukana toimitetussa tunnuslukukirjeessä kerrottu aktivointitunnusluku (PUK).
4. Aseta PIN1- ja PIN2-tunnusluvut.

Kuva 2. Toimikortin aktivointi.

Huom! Sekä PIN1- että PIN2-tunnusluku on asetettava, jotta toimikortti aktivoituu toimintakuntoon. 1.1.2017 jälkeen myönnettyillä henkilökorteilla PIN1:n pituuden on oltava 4 – 12 numeroa ja PIN2:n pituuden on oltava 6-12 numeroa. Toimikortin aktivointi suoritetaan vain kerran. Jos olet aktivoinut toimikortin toisella laitteella, sinun ei tarvitse aktivoida korttia uudelleen.

Toimikorttia ei voida aktivoida käyttämällä NFC-lukijaa, sillä suojatun NFC-yhteyden muodostamiseksi kortin ja kortinlukijan välille tulee toimikortin PIN1-koodi pystyä syöttämään.

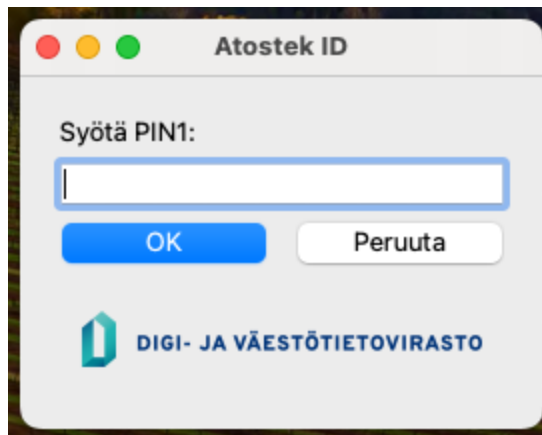
2. Tunnistautuminen ja sähköinen allekirjoitus

Tässä luvussa kerrotaan, miten voit tunnistautua toimikortillasi Atostek ID -sovellusta hyödyntäen sellaiseen palveluun, joka on yhteensopiva Atostek ID -sovelluksen kanssa. Sen lisäksi tässä luvussa kerrotaan, miten sähköinen allekirjoitus tehdään Atostek ID -sovelluksen avulla.

2.1. Käyttäjän tunnistaminen

Atostek ID:n avulla käyttäjä voidaan tunnistaa kirjaututtaessa johonkin yhteensopivaan palveluun. Käyttäjän tunnistamiseen käytetään terveydenhuollon toimikorttia ja PIN1-koodia.

Tunnistautumista varten aseta toimikortti kortinlukijaan, tarkista että Atostek ID -ohjelma on käynnissä ja käynnistä sisäänkirjautuminen varsinaiseen palveluun. Palvelun toimittaja tarjoaa tarkemmat ohjeet kirjautumiseen. Palvelu kutsuu Atostek ID -ohjelmaa, jonka jälkeen Atostek ID pyytää PIN1-tunnuslukua (kuva 3). Jos toimikortti on vanhenemassa kahden kuukauden sisällä, Atostek ID ilmoittaa tästä tunnistautumisen yhteydessä.

Kuva 3. Käyttäjän tunnistaminen PIN1-koodin avulla.

2.1.1. Atostek ERAn käyttäminen

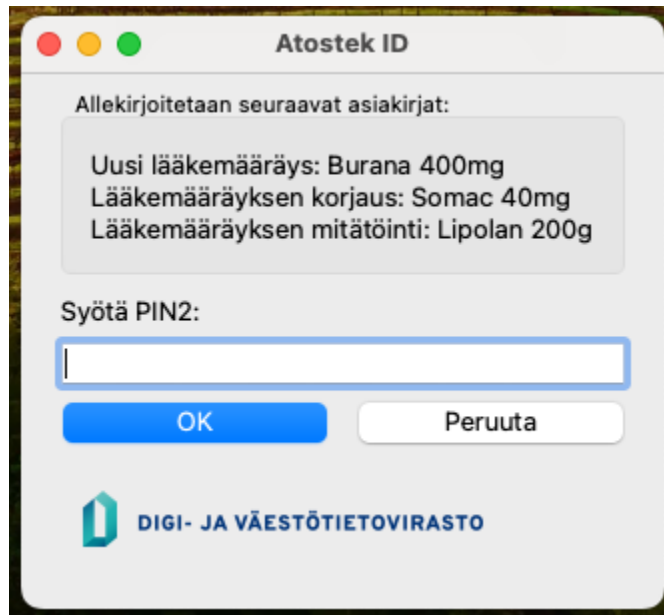
Voit kirjautua Atostekin ERA -palveluun valitsemalla valikosta *"Kirjaudu ERA -järjestelmään"*. Tämä toiminto näkyy vain, jos asetus *Näytä "Kirjaudu ERA -järjestelmään" -valinta ponnahdusvalikossa* on päällä. Toiminnolla voidaan kirjautua ERAan myös silloin, kun oletusportteja ei saada auki. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun samalla koneella on useampi käyttäjä kirjautuneena. Vaihtoehtoisesti voit kirjoittaa selaimen ERA-palvelun web-osoitteen.

2.2. Sähköinen allekirjoitus

Atostek ID:n avulla voit tehdä sähköisen allekirjoituksen johonkin yhteensopivaan palveluun. Sähköiseen allekirjoitukseen käytetään terveydenhuollon toimikorttia ja PIN2-koodia.

Atostek ID OsX 4.0 -ohjelmiston käyttöohje v1.0

Allekirjoitusta varten valitse allekirjoituksen tekeminen varsinaisesta palvelusta. Palvelu kutsuu Atostek ID -ohjelmaa, minkä jälkeen Atostek ID pyytää PIN2-tunnuslukua (kuva 4). PIN-koodin kysymisen yhteydessä Atostek ID kertoo, mitkä asiakirjat allekirjoitetaan. Huomaa, että ennen allekirjoituksen tekemistä toimikortin tulee olla kortinlukijassa ja Atostek ID -ohjelman tulee olla käynnissä.

Kuva 4. Sähköinen allekirjoitus PIN2-koodin avulla.

3. Toiminnallisuus

Tässä luvussa esitellään Atostek ID -ohjelman tärkeimmät toiminnallisuudet. Niitä ovat esimerkiksi tunnuslukujen vaihtaminen sekä avaaminen. Niiden lisäksi esitellään sovellukseen liittyvät asetukset ja niiden muuttaminen.

3.1. Käynnistäminen ja sulkeminen

Atostek ID -ohjelma käynnistyy automaattisesti, kun olet asentanut sovelluksen ja kirjautut käyttöjärjestelmään.

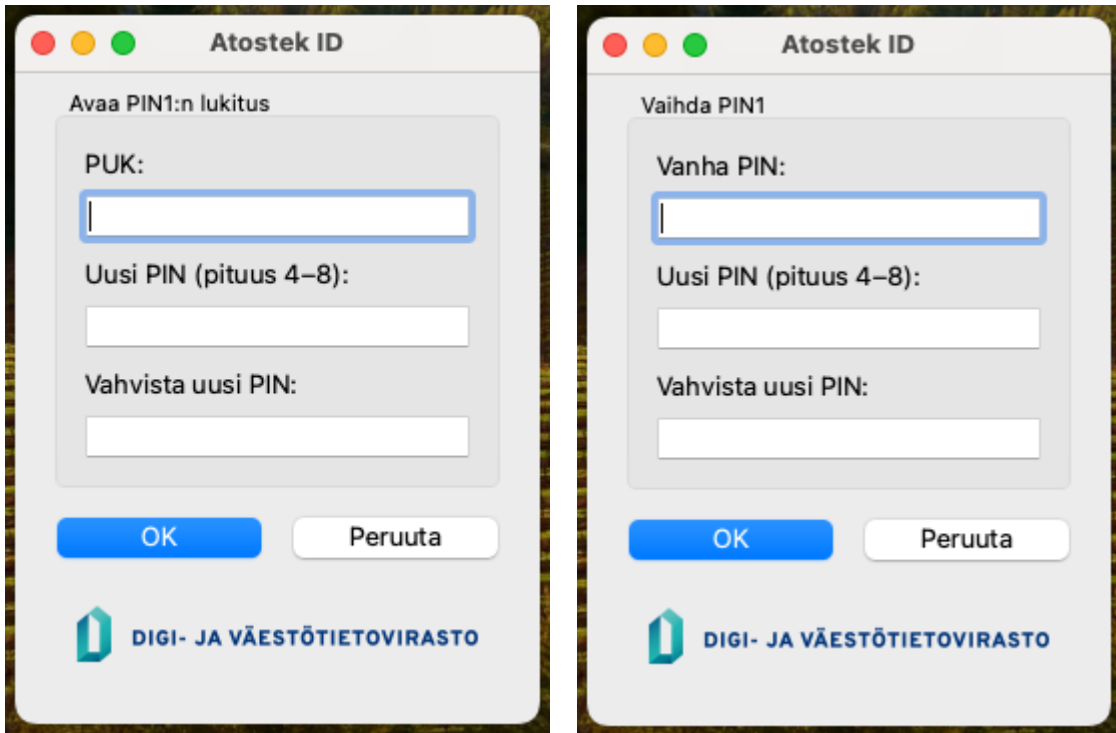
Valitse valikosta *"Sulje"*. Tämä sulkee Atostek ID -ohjelman kokonaan. Tähän ei yleensä ole tarvetta, eikä tämän jälkeen palveluihin voi enää kirjautua tai reseptejä allekirjoittaa ennen kuin ohjelma on käynnistetty uudelleen. Ohjelma löytyy käynnistä-valikosta nimellä *"Atostek ID"* ja sen voi sieltä tarvittaessa käynnistää uudelleen.

3.2. PIN-koodien vaihtaminen ja lukittuneiden koodien avaaminen

Voit vaihtaa PIN-koodeja valitsemalla valikosta *"Vaihda PIN1"* tai *"Vaihda PIN2"* ja syöttämällä sitten nykyisen PIN-koodin sekä uuden PIN-koodin kahteen kertaan (kuva 5).

Voit avata lukkiutuneita PIN-koodeja valitsemalla valikosta *"Avaa PIN1-koodi PUK-koodilla"* tai *"Avaa PIN2-koodi PUK-koodilla"* ja syöttämällä sitten PUK-koodin ja uuden PIN-koodin kahteen kertaan (kuva 6). PUK-koodi toimitetaan toimikortin mukana.

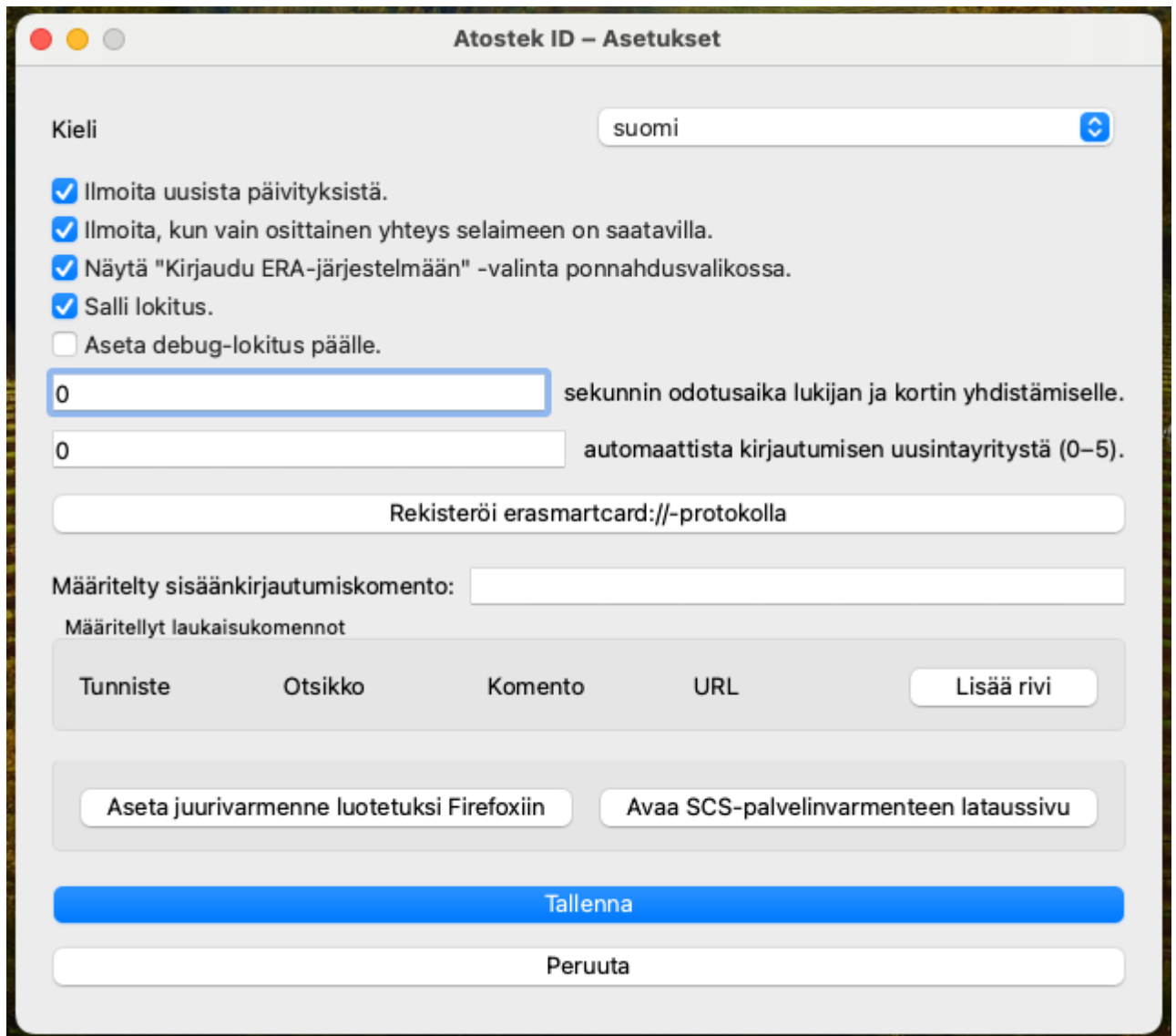
Huom! PIN-koodien käsittelyn aikana toimikortin tulee olla kortinlukijassa. Sekä PIN1- että PIN2-koodit on avattava, jotta kortti aktivoituu toimintakuntoon.

Kuvat 5 ja 6. PIN-koodin vaihto ja PIN-koodin lukituksen avaaminen.

3.3. Asetukset

Voit muokata ohjelman asetuksia valitsemalla ohjelman valikosta "Asetukset". Asetuksissa (kuva 7) voit esimerkiksi vaihtaa ohjelman kielen sekä muokata ohjelman antamia ilmoituksia ja ohjelmaan liittyviä komentoja. Huomaa, että muutokset tulevat voimaan vasta tallentamisen jälkeen.

Kuva 7. Asetukset.

Asetuksista on hyvä huomata seuraavaa:

- **"Kieli"**-asetuksen avulla voit vaihtaa Atostek ID -sovelluksen kielen.
- **"Ilmoita uusista päivityksistä"** -asetuksen avulla voidaan ottaa käyttöön Atostek ID:n ilmoitukset uusista versioista, kun niitä on saatavilla.
- **"Ilmoita, kun vain osittainen yhteys selaimen on saatavilla"** -asetuksen avulla voidaan ottaa käyttöön Atostek ID:n ilmoitukset osittaisista yhteyksistä, kun Atostek ID ei käynnisty oletusportteihin ja käytettävä järjestelmä pitää avata käyttämällä Atostek ID:n laukaisukomentoa.
- **"Näytä "Kirjaudu ERA-järjestelmään" -valinta ponnahtusvalikossa"** -asetuksen avulla voidaan piilottaa valikosta ERA-järjestelmän kirjautumislinkki.

- **"Aseta debug-lokitus päälle"**-asetuksen avulla voit valita, kirjataanko virhelokiin DEBUG-tason lokiviestejä.
- **"Sekunnin odotusaika lukijan ja kortin yhdistämiseksi"**-asetuksen avulla voit määrittää sekuntimäärän, jonka aikana yhdistämätön kortinlukija tai kortti tulee yhdistää, kun kirjautuminen aloitetaan. Asetuksen ollessa 0 kirjautuminen epäonnistuu välittömästi, jos kortinlukija tai kortti puuttuu. Asetuksen maksimiarvo on 120 sekuntia.
- **"Automaattista kirjautumisen uusintayritystä (0–5)"**-asetuksen avulla voit määrittää, montako kertaa kirjautumista yritetään automaattisesti uudestaan, jos kirjautuminen epäonnistuu Alcor Micro -lukijan takia. Asetuksen ollessa 0 jokaista uusintayritystä kysytään erikseen (kuitenkin yhteensä enintään kolme kertaa).
- **"Rekisteröi erasmartcard: // protokolla"**-painikkeen avulla voit rekisteröidä Atostek ID -sovellukselle `erasmartcard://`-protokollan. Lisätietoa löytyy asennusohjeesta.
- **"Määritelty sisäänkirjautumiskomento:"**-kenttään voidaan määritellä selain, joka halutaan avata oletusselaimen sijaan silloin, kun käytetään laukaisukomentoa, jolle ei ole erikseen määritelty komentoa. Selain määritellään muodossa:

```
"Polku selaimen .exe -tiedostoon" {URL} eli esimerkiksi "C:\Program Files (x86)\Google\Chrome\Application\chrome.exe" {URL}.
```
- **"Määritellyt laukaisukomennot"** -osion avulla voidaan lisätä Atostek ID -valikkoon uusia laukaisulinkkejä, joilla voidaan avata Atostek ID:tä hyödyntävä järjestelmä ja välittää Atostek ID:n porttitieto. Tämä on erityisen tärkeää Citrix- ja RDP-ympäristöissä. Osion tiedot määritellään seuraavasti:
 - **Komennon tunniste** on arvo, jolla laukaisukomentoa voidaan hyödyntää esimerkiksi komentorivilaukaisussa.
 - **"Otsikko"**-kenttään määritellään valikossa näytettävä teksti.
 - **"Komento"**-kenttään voidaan määritellä selain, joka halutaan avata komennon yhteydessä. Määrittely tapahtuu samaan tapaan kuin sisäänkirjautumiskomennossa.
 - **"URL"**-kenttään tulee avattava osoite. Tässä kentässä voidaan antaa {PORT} -upotuksena Atostek ID:n portti. Laukaisun yhteydessä Atostek ID korvaa {PORT}-tekstin Atostek ID:n portti -tiedolla.

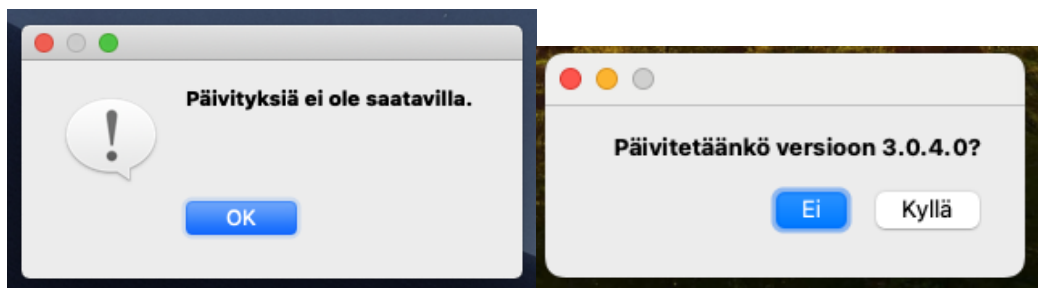
```
"Tunniste": edemo
"Otsikko": Kirjaudu edemo -palveluun
"Komento": "C:\Program Files (x86)\Google\Chrome\Application\chrome.exe" {URL}
"URL": https://edemo.atostek.com/
```
- **"Aseta juurivarmenne luotetuksi Firefoxiin"**-painikkeen avulla voidaan lisätä SCS-rajapinnan itsegeneroitu juurivarmenne luotetuksi Firefox-selaimen varmennesäilöön.

- ”Avaa SCS-palvelinvarmenteen lataussivu”-painikkeen avulla voidaan avata sivu, josta SCS-rajapinnan juurivarmenteen saa ladattua. Sivulla on myös ohjeet sille, miten juurivarmenne asetetaan luotetuksi Firefox-selaimella.

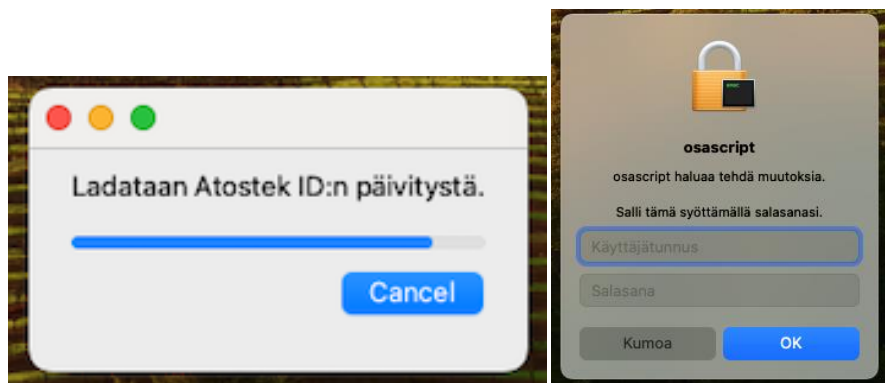
3.4. Päivittäminen

Voit päivittää ohjelman valitsemalla ohjelman valikosta ”Päivitä”. Ohjelma tarkistaa päivitykset ja näyttää sen jälkeen päivitysten tilanteen (kuvat 8 ja 9). Mikäli päivityksiä löytyy ja haluat päivittää ohjelman uusimpaan versioon, valitse kuvan 9 mukaisessa ikkunassa ”Kyllä”, jolloin ohjelma lataa ja asentaa uusimman version (kuvat 10 ja 11).

Huom! Ohjelman päivitys vaatii ylläpitäjän oikeudet ja toiminto saattaa olla sen vuoksi asennusvaiheessa piilotettu.

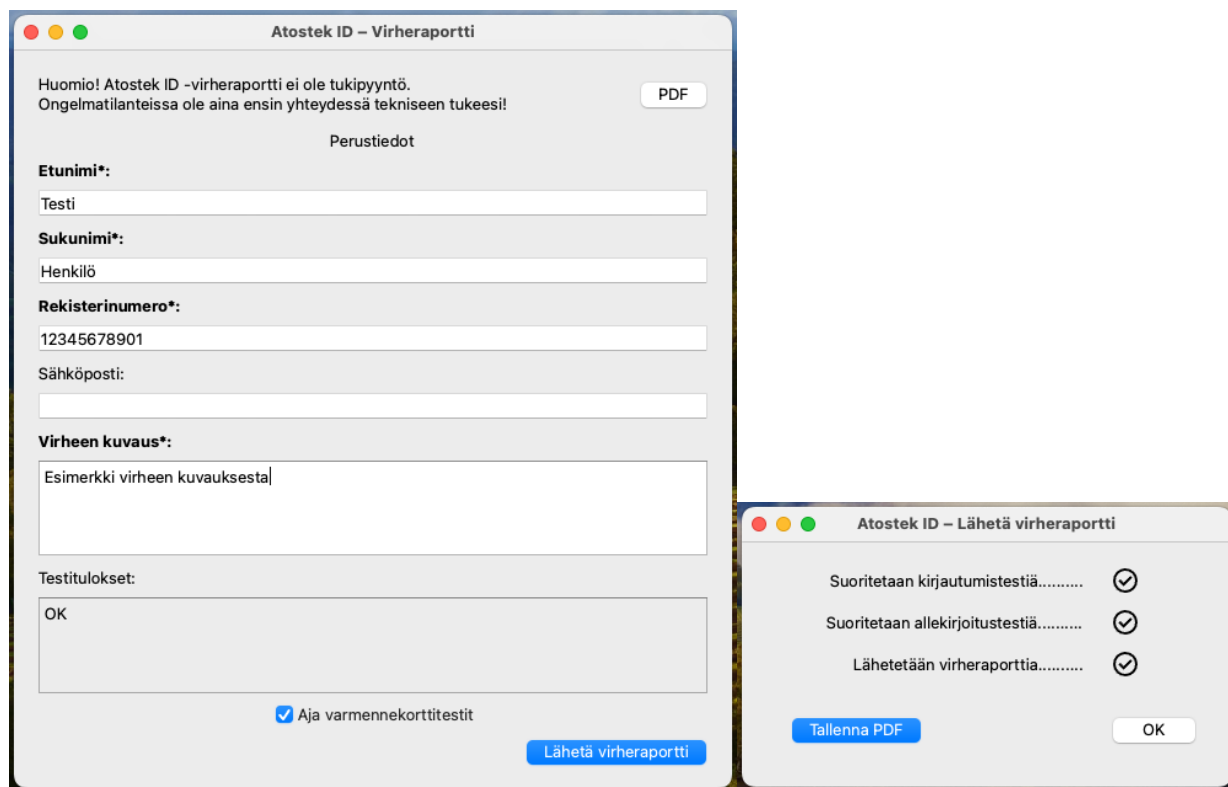
Kuvat 8 ja 9. Päivitysten tilanne, kun päivityksiä ei ole saatavilla ja kun päivityksiä on saatavilla.

Kuvat 10 ja 11. Päivitysten lataaminen ja asentaminen.

3.5. Virheenraportointi

Atostek ID:n valikosta löytyy kohta "*Virheraportti*", jonka avulla voit lähettää virheraportin ERA-palveluun. Virheraportti itsessään ei kuitenkaan ole tukipyyntö. Jos kohtaat ongelmatilanteen, ole aina yhteydessä ensin tekniseen tukeesi. Virheraportti muodostetaan antamalla riittävät yhteystiedot ja kirjoittamalla virheen kuvaus (kuva 12). Jos kortinlukija ja kortti on yhdistetty, etsitään kortin tiedot automaattisesti.

Kuvat 12 ja 13. *Virheraportti ja sen lähettäminen.*

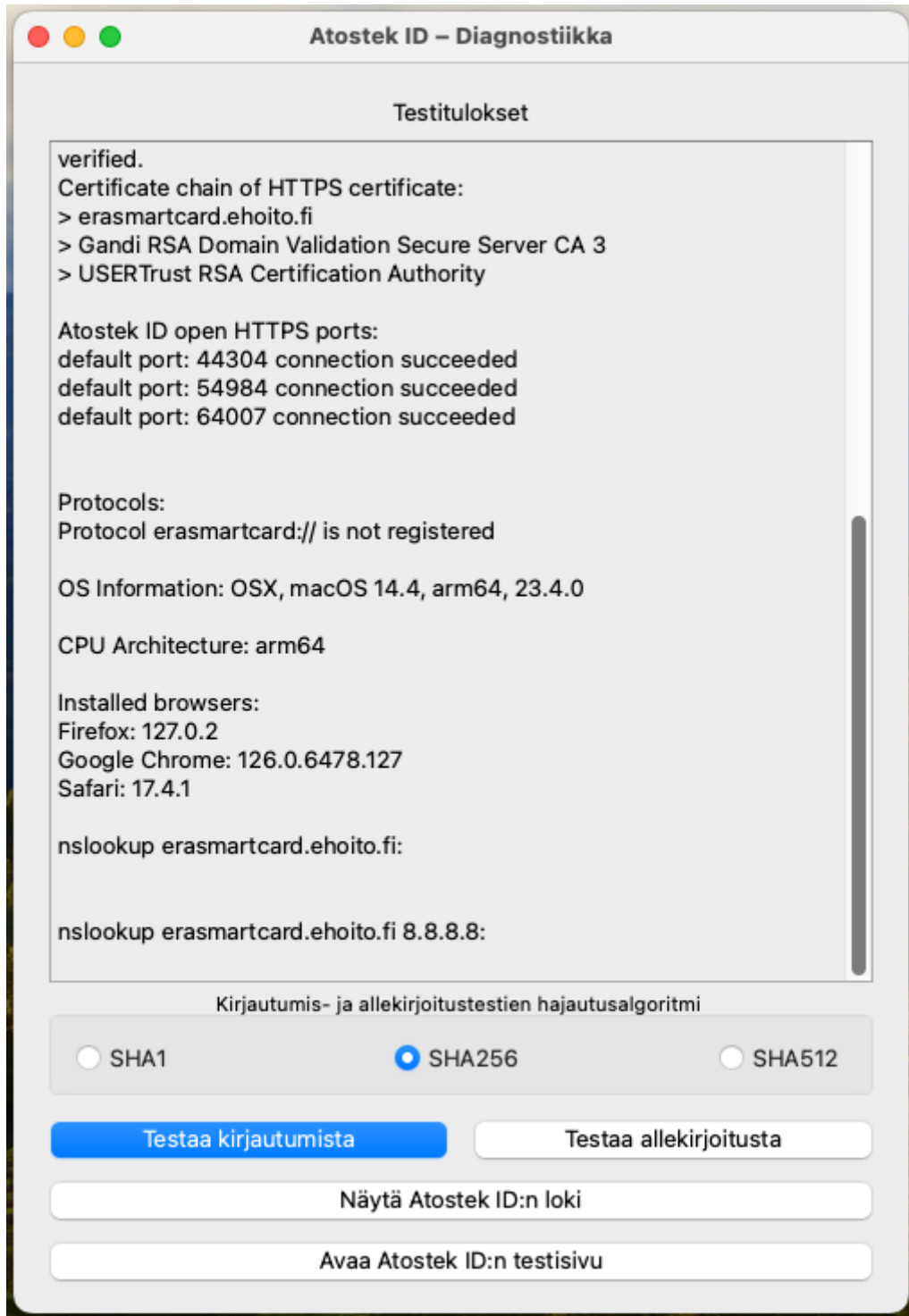
Pakolliset kentät on merkitty tähdellä ja lihavoinnilla. Virheraportin voit lähettää alaoikealta löytyvästä painikkeesta "*Lähetä virheraportti*". Huomaa, että painiketta ei voi painaa, jos yksikin pakollisista kohdista puuttuu.

Virheraportista voit myös tallentaa halutessasi .pdf-tiedoston omalle koneellesi yläoikealta löytyvästä painikkeesta "*PDF*". Alhaalta löytyvän valintaruudun "*Aja toimikorttitestit*" avulla voit valita, ajetaanko toimikorttitestit virheraportin lähettämisen yhteydessä.

Virheraportin lähettämisestä avautuu ikkuna, josta voit seurata lähettämisen edistymistä (kuva 13). Virheraportin lähettämisen ikkunassa näkyy toimikorttitestien tila ainoastaan silloin, jos olet valinnut toimikorttitestit ajettavaksi kuvan 12 ikkunassa. Jos virheraportin lähettäminen onnistuu, virheraportin ikkuna (kuva 12) sulkeutuu automaattisesti. Virheraportin lähettämisen ikkunasta (kuva 13) voit vielä halutessasi tallentaa virheraportin .pdf-tiedostona painikkeesta "*Tallenna PDF*".

3.6. Diagnostiikka

Atostek ID:n diagnostiikkanäkymän (kuva 14) saat avattua valikon kohdasta "*Diagnostiikka*". Näkymän avautuessa ajetaan testejä, mikä kestää muutamia sekunteja. Testitulokset pitävät sisällään tietoa muun muassa Atostek ID -sovelluksen versiosta, yhdistetyistä lukijoista sekä tuetuista selaimista.

Kuva 14. Atostek ID:n diagnostiikkanäkymä.

Atostek ID OsX 4.0 -ohjelmiston käyttöohje v1.0

Diagnostiikkäkäytössä voit myös testata kirjautumista ja allekirjoitusta kortin ollessa yhdistettynä. Voit valita käytettävän hajautusalgoritmin valintanappien avulla. Kirjautumis- ja allekirjoitustestin tulokset tallentuvat "*Testitulokset*"-näkymään.

Atostek ID:n virhelokin saat näkyviin "*Näytä Atostek ID:n loki*"-painikkeen avulla. Virheloki avautuu erilliseen ikkunaan.

Painikkeesta "*Avaa Atostek ID:n testisivu*" voit kokeilla, toimiiko Atostek ID -sovellus oikein. Jos painikkeesta ei avaudu valkoista nettisivua tekstillä "*Test page loaded OK*", jotakin on pielessä. Esimerkiksi jos Atostek ID:n tarvitsemat varmenteet eivät ole asetettu luotetuiksi, testisivu ei aukea oikein.